

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43Cob/210/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6616207475
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Drahomíra Dibdiaková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6616207475.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Drahomíry Dibdiakovej, členiek senátu JUDr. Evy Kmeťovej a JUDr. Márie Jamríškovej, PhD. v právnej veci žalobcu CD Consulting s.r.o., so sídlom Politických väzňů 1272/21, Nové Město, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČO: 264 29 705, právne zast. Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421 proti žalovanému B. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XXX/XX, XXX XX B., právne zast. JUDr. Elena Matulová, advokátka so sídlom Železničná 9, 987 01 Poltár o zaplatenie zmenkovej sumy 612,06 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 7C/153/2016-295 zo dňa 26. júla 2016 takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 7C/153/2016-295 zo dňa 26. júla 2016 v napadnutej časti prvej výrokovej vety p o t v r d z u j e.

Žalovanému p r i z n á v a voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozhodnutím okresný súd žalobu o zaplatenie zmenkovej sumy vo výške 612,06 Eur, zmenkového úroku vo výške 0,06 % denne
zo sumy 676,11 Eur od 22.07.2009 do 30.08.2011,
zo sumy 657,91 Eur od 31.08.2011 do 30.10.2011,
zo sumy 646,71 Eur od 31.10.2011 do 17.11.2011,
zo sumy 634,81 Eur od 18.11.2011 do 12.12.2011,
zo sumy 622,91 Eur od 13.12.2011 do 11.01.2012,
zo sumy 612,06 Eur od 12.01.2012 do zaplatenia a 6 % ročného úroku
zo sumy 676,11 Eur od 25.11.2009 do 30.08.2011
zo sumy 657,91 Eur od 31.08.2011 do 30.10.2011,
zo sumy 646,71 Eur od 31.10.2011 do 17.11.2011,
zo sumy 634,81 Eur od 18.11.2011 do 12.12.2011,
zo sumy 622,91 Eur od 13.12.2011 do 11.01.2012,
zo sumy 612,06 Eur od 12.01.2012 do zaplatenia a zaplatenia zmenkovej odmeny vo výške 1/3 % zmenkovej sumy vo výške 2,25 Eur zamietol.
Konanie časti zaplatenia zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne
zo sumy 676,11 Eur od 22.07.2009 do 30.08.2011,
zo sumy 657,91 Eur od 31.08.2011 do 30.10.2011,
zo sumy 646,71 Eur od 31.10.2011 do 17.11.2011,
zo sumy 634,81 Eur od 18.11.2011 do 12.12.2011,
zo sumy 622,91 Eur od 13.12.2011 do 11.01.2012,

zo sumy 612,06 Eur od 12.01.2012 do zaplattenia zastavil a žalovanému priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu vyplýva, že žalobca ako indosatár nadobudol všetky práva zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný dňa 31.03.2009. Indosovaná zmenka je vlastnou zmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“, pričom do jej textu bol zahrnutý záväzok žalovaného zaplatiť na túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa zmenkovú sumu 676,11 Eur spolu s 0,25% denným úrokom od 22.07.2009. Za miesto splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Vystaviteľ nezaplatil na zmenke uvedenú sumu a keďže bola zmenková listina opatrená doložkou „bez protestu“ žalobca nenechal uvedené skutočnosti zistiť verejnou listinou. Zmenku predložil na zaplattenie a keďže od žalovaného nezískal úhradu, podal na súd návrh na uplatnenie pohľadávky na vzorovom tlačive „A“ podľa čl. 4 ods.1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) 861/2007/ES, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporov (ďalej Nariadenie). K návrhu priložil ako dôkaz len originál zmenky, pretože inými listinami nedisponoval.

3. Okresný súd v konaní postupoval v súlade s Nariadením č. 861/2007. S poukazom na znenie článku 19 Nariadenia č. 861/2007 - Rozhodné procesné právo platí, že pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie. Vzhľadom k vyššie uvedenému súd v konaní postupoval aj v zmysle zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP).

4. Okresný súd v odôvodnení uviedol, že žalobca v konaní poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR spisová značka 5Obo/3/2008 zo dňa 22.10.2008, v zmysle ktorého z povahy zmenky ako abstraktného a nesporného záväzku vyplýva, že majiteľ zmenky nemusí pri jej predložení k zaplatteniu, prípadne vymáhaniu preukazovať, že mu žalovaný zmenkovú sumu aj skutočne dlhuje. Uviedol, že disponuje len indosovanou zmenkou, ktorá je podpísaná žalovaným a nemá k dispozícii iné primerané a presné údaje alebo listiny, ktoré by mohol nad rámec už v návrhu uvedeného súdu oznámiť alebo predložiť. Zdôraznil, že predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. Súdu predložil originál zmenky, ktorá je listinný cenný papier, ktorý inkorporuje v listine ako takej samo právo žalobcu. Voči forme a obsahu zmenky zo strany žalovaného neboli vznesené žiadne námietky. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom, neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Poukázal na ustanovenie § 17 Zákona šekového a zmenkového, podľa ktorého kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Podľa jeho názoru z uvedeného vyplýva, že žalovaný vo všeobecnosti nie je oprávnený vznášať takzvané kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak v sporom konaní nemôže činiť žalovaný, tým menej tak môže činiť sám súd. Oprávnenosť námietok musí žalovaný preukázať. Dôkazné bremeno teda spočíva na žalovanom a nie na žalobcovi. Taktiež poukázal na uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica spisová značka 43CoZm/10/2013 zo dňa 21.11.2013, ktoré bolo vydané v skutkovo a právne zhodnej veci žalobcu, a ktoré potvrdzuje jeho závery.

5. Žalovaný na pojednávaní súdu prostredníctvom svojej právnej zástupkyne poukázal na prekážku rozhodnutej veci v zmysle § 159 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len OSP), nakoľko už v predmetnej veci bol vydaný rozhodcovský rozsudok sp. zn. SR 23124/2009 zo dňa 21.01.2010. Vzniesol tiež námietku premlčania, nakoľko mal za to, že zmenka bola vydaná 31.03.2009, pričom jej splatnosť bola 4 roky a návrh bol podaný v apríli 2014, teda po uplynutí premlčacej doby. Predmetnú zmenku mal žalobca predložiť na platenie do 31.03.2013, kedy začala plynúť jednoročná premlčacia lehota, ktorá uplynula 31.03.2014. Návrh bol podaný 17.04.2014 po uplynutí premlčacej lehoty. Žalovaný v písomnom vyjadrení doručenom súdu dňa 03.09.2014 poukázal na to, že predmetná zmenka bola vystavená ako zabezpečovací prostriedok z poskytnutého úveru, ktorý má povahu spotrebiteľského úveru. Pôvodne bola zmenka vystavená spoločnosťou POHOTOVOSŤ s.r.o., ktorá ju následne indosovala na žalobcu ako zahraničnú právnickú osobu. Základný právny vzťah medzi pôvodným majiteľom zmenky a žalovaným má teda spotrebiteľskú povahu. Predložená zmenka zabezpečuje hlavný záväzkový vzťah, ktorým bola Zmluva o úvere číslo XXXXXXX, uzavretá medzi žalovaným ako dlžníkom a spoločnosťou POHOTOVOSŤ s.r.o. ako veriteľom, ktorej predmetom bolo poskytnutie úveru vo výške 350 Eur. Zmluvu o úvere uzatváral žalovaný ako občan fyzická osoba. Poukázal na ustanovenie § 4 ods. 6, 7 zákona

č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch platného v čase v čase uzatvorenia zmluvy, z ktorého vyplýva, že keďže výška úveru v predmetnej veci bola 350,--Eur, príslušenstvo v rámci zmenkovej sumy mohlo byť maximálne vo výške 105,--Eur, teda 30 % istiny poskytnutého úveru. Maximálna zmenková suma pozostávajúca zo spotrebiteľského úveru a príslušenstva mohla byť maximálne vo výške 455,--Eur. V danom prípade zmenková suma v čase vyplnenia zmenky bola vo výške 676,11 Eur, teda presahovala maximálnu zmenkovú sumu upravenú ustanovením § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z. z., v dôsledku čoho zmenka bola vystavená v rozpore so zákonom. Zmenka bez ohľadu na jej abstraktnosť je právnym úkonom, ktorý ak odporuje zákonu, je absolútne neplatným právnym úkonom, pričom na absolútnu neplatnosť právneho úkonu súd prihliadne ex offo. Odčlenenie zmenkového abstraktného vzťahu od spotrebiteľského vzťahu nie je možné, pretože právo spotrebiteľských vzťahov bolo použitím zmenky regulované a obmedzené. Keďže sa jedná o kogentnú úpravu, je nutné zo zákona skúmať podmienky vystavenia zmenky a jej prípustnosť. Dohodu o vyplnení zmenky obsiahnutú vo všeobecných podmienkach úveru považoval súd za nekalú podmienku hlavného záväzkového vzťahu, keďže umožňuje požadovať od spotrebiteľa neprímerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s neplnením jeho záväzku, a to zmenkový úrok 0,25 % denne. Žalovaný označil Dohodu o vyplnení zmenky, ktorá je súčasťou Všeobecných obchodných podmienok poskytnutia úveru za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Bez platnej dohody o vyplňovacom práve niet platnej zmenky (NS SR vo veci 4Obo/161/2007). Údaj o splatnosti zmenky označil za neurčitý, ktorý zakotvuje splatnosť postupnú a v zmysle § 33 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb. sa takáto zmenka považuje za neplatnú. Návrh žalobcu preto žiadal zamietnuť.

6. Žalobca sa k námietke premlčania vznesenej žalovaným vyjadril tak, že predmetom tohto konania nie je nárok vyplývajúci zo zmluvy, ale výlučne nárok uplatnený zo zmenky. Žalovaný tak vzniesol námietky k inému právnemu vzťahu, než je predmetom tohto konania. Tieto námietky sú preto irelevantné a súd na ne nemôže v tomto konaní prihliadať. Vo vzťahu k námietkam žalovaného je potrebné poukázať na abstraktnosť a samostatnosť záväzku žalovaného za zmenku zaplatiť a absenciu akcesority k inému záväzku. Uplatnená pohľadávka zo zmenky nie je premlčanou, pretože premlčacia doba môže začať plynúť až odo dňa splatnosti zmenky, nie od momentu jej vystavenia. Žalovaný vystavil zmenku ako tzv. vista zmenku, teda jej splatnosť nastáva predložením na platenie. Z uvedeného je zrejmé, že splatnosť zmenky nastáva v momente predloženia, pričom predložiť ju je možné v lehote 4 rokov od jej vystavenia. Premlčacia doba tak začína plynúť až v momente predloženia zmenky na platenie. Ku dňu podania návrhu na uplatnenie pohľadávky na súde nebol nárok zo zmenky premlčaný, pretože odo dňa predloženia zmenky na platenie neprešla dlhšia doba ako 3 roky. Preukázanie skutočností, že nastalo premlčanie uplatneného nároku zo zmenky je na strane žalovaného.

7. K prekážke res iudicata žalobca uviedol, že rozhodcovský rozsudok, ktorý bol ako exekučný titul uplatnený v exekučnom konaní proti žalovanému ako povinnému je nulitým právnym aktom, ktorý nevyvoláva žiadne právne účinky a je nutné na neho pozerieť akoby neexistoval. Súdy sú povinné prihliadať na neplatnú rozhodcovskú doložku a vyvodiť záver, že rozhodcovský rozsudok vydaný na základe neplatnej rozhodcovskej doložky je nulitým právnym aktom majúcim účinky paktu. Neexistujúci právny akt nemôže zakladať prekážku res iudicata. Súd je preto povinný na túto nulitnosť rozhodcovského rozsudku prihliadnuť aj v tomto konaní a uplatnený nárok zo zmenky riadne prejednať.

8. Okresný súd odôvodnil rozhodnutie tým, že žalobcom predložená zmenka zabezpečovala hlavný záväzkový vzťah, ktorým bola Zmluva o úvere č. XXXXXXXX uzatvorená dňa 31.03.2009 medzi žalovaným ako dlžníkom a spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Bratislava ako veriteľom, keď číslo zmluvy XXXXXXXX bolo uvedené aj priamo na zmenke. Zmluvu o úvere žalovaný uzatváral ako občan - fyzická osoba. Žalovaný pri uzatváraní hlavného záväzkového vzťahu, teda Zmluvy o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 31.03.2009 nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, teda spĺňal definíciu spotrebiteľa, pričom taktiež v konaní preukázal, že v čase uzatvorenia Zmluvy bol zamestnaný a úver čerpal pre osobné potreby. Na strane druhej veriteľ, teda spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Bratislava pri uzatváraní tejto zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, keďže aj v predmete podnikania zapísaného v obchodnom registri mal veriteľ činnosť - poskytovanie úverov z vlastných zdrojov. Súd považoval za preukázané, že veriteľ, teda spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Bratislava, spĺňal definíciu dodávateľa. Keďže zmluva medzi veriteľom a žalovaným bola uzatvorená na formulári veriteľa, vrátane Všeobecných zmluvných podmienok a bolo možné v tejto zmluve doplniť, resp. zmeniť len osobné údaje žalovaného ako dlžníka a výšku úveru, považoval súd za preukázané, že veriteľ takéto zmluvy uzatváral s viacerými osobami, a teda bolo obvyklé, že ktorákoľvek druhá strana ako spotrebiteľ obsah tejto zmluvy podstatným spôsobom ovplyvniť nemohla. Súd tak dospel k

záveru, že Zmluva o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 31.03.2009 uzavretá medzi veriteľom a žalovaným bola spotrebiteľskou zmluvou.

9. Keďže predmetom zmluvy bolo dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov veriteľom žalovanému, išlo o spotrebiteľský úver, a teda o zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa § 2 písm. a), b) Zákona č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom k 31.03.2009. V súvislosti s poskytnutím spotrebiteľského úveru bolo zakázané splniť dlh zmenkou a veriteľ smel prijať od dlžníka zmenku na zabezpečenie svojho nároku zo spotrebiteľského úveru, len ak išlo o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia bola maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru, keď príslušenstvo sa zo zákona rozumelo vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere (§ 4 ods. 6 Zákona č. 258/2001 Z. z.). Hoci teda na zabezpečenie spotrebiteľského úveru mohla byť vystavená zabezpečovacia zmenka, táto mohla byť vyplnená len na zákonom ustanovenú maximálnu zmenkovú sumu.

10. Súd poukázal aj na skutočnosť, že ustanovenie § 4 ods. 6 Zákona č. 258/2001 Z. z. odvodzuje príslušenstvo v rámci zmenkovej sumy od istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru, na základe čoho dospel k záveru, že za istinu spotrebiteľského úveru nie je možné považovať aj poplatok za poskytnutie úveru, ale len sumu samotného úveru, na základe čoho zmenková suma mohla byť maximálne o 30 % vyššia, než bola suma poskytnutého úveru. V danom prípade nebolo sporné, že vystavená zmenka bola zabezpečovacou zmenkou, teda veriteľ mohol prijať od žalovaného ako dlžníka zmenku na zabezpečenie svojho nároku zo Zmluvy o úvere. Keďže výška úveru bola 350,-- Eur, aj za predpokladu, že by žalovaný nesplatil ani len časť úveru, príslušenstvo v rámci zmenkovej sumy mohlo byť maximálne vo výške 105,-- Eur, teda 30 % istiny poskytnutého úveru, a teda maximálna zmenková suma pozostávajúca zo spotrebiteľského úveru a príslušenstva mohla byť maximálne v sume 455,-- Eur. V danom prípade zmenková suma v čase vyplnenia bola 676,11 Eur, takže vo výške, ktorá presahovala maximálnu zmenkovú sumu upravenú v § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z. z. bola zmenka vystavená v rozpore so zákonom.

11. Súd poukázal na to, že predmetná Zmluva o úvere je jednoznačne spotrebiteľskou zmluvou a právny vzťah založený medzi stranami sporu je vzťahom občianskoprávnym v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ). Zmluvné dojednanie Dohodu o vyplnení zmenky vyhodnotil súd ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá vyznieva výrazne v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 4 písm. i/, k/, o/ Občianskeho zákonníka) a sleduje cieľ obísť právne predpisy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Dohoda o vyplnení zmenky je v rozpore s § 52 ods. 2 OZ, podľa ktorého ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzať toto ustanovenie, sú neplatné.

12. Súd poukázal aj na list Európskej komisie z 25.04.2013, pod č.2012/4165, Vec : Výzva - Porušenie č.2012/4165, ktorý bol zaslaný Slovenskej republike práve z dôvodu upozornenia zo strany Európskej komisie (ďalej len EK), že Slovenská republika pravdepodobne dôsledne nedodržiava spotrebiteľské právo EÚ. V tomto liste EK bola dokonca výslovne uvedená práve obchodná spoločnosť POHOTOVOSŤ, s.r.o. (str. 2,3,14 listu EK), ako aj už vyššie uvedené rozhodnutie Súdneho Dvora z 16.11.2010 vo veci C-76/10 Pohotovosť. Okrem iného sa vo výzve EK výslovne v bode 4. Iné praktiky zamerané na vyhýbanie sa riadnej justičnej kontrole uvádza: „ Okrem rozhodcovského súdu, alebo ako alternatívu k nemu, obchodníci používajú aj iné praktiky a postupy na vymáhanie nezákonných pohľadávok založených na nekalých podmienkach. Uvedené právne úpravy sú kogentného charakteru a majú za následok nielen povinnosť pre súdy, ale aj povinnosť pre žalobcu (čo je aj tento prípad) doložiť pri svojom návrhu na začatie konania všetky dôkazy a uviesť všetky skutočnosti, tak aby bolo možné posúdiť, či sa jedná o spotrebiteľský alebo nespotebiteľský vzťah.

13. Súd preskúmal zmenku z pohľadu jej splatnosti, pričom dospel k záveru, že ide o vlastnú zmenku, ktorá má uvedené dve možnosti splatnosti, čo spôsobuje jej absolútnu neplatnosť z dôvodu jej neurčitosti. Neurčitý údaj splatnosti zmenky je spôsobený zápismi údajov na zmenke, keď zo zápisu „zaplatím za túto zmenku pri predložení“, je uvedená splatnosť na nahliadnutie a z údaju „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ je uvedená splatnosť na určitý čas. Súd nemohol považovať

tento údaj za predĺženie lehoty v zmysle § 34 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch, keďže tento údaj vzbudzuje pochybnosť o druhu splatnosti zmenky. Ak by vystaviteľ zmenky mal vôľu predĺžiť lehotu na videnie zmenky, údaj mal správne znieť „na platenie predložiť v lehote do 4 rokov od vystavenia“. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu Nitra č.k. 15CoZm 1/2010-139 zo dňa 16.06.2010 v spojení s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obdo 59/2010 zo dňa 26.01.2011, ktorý jednoznačne skonštatoval, že ak sú v zmenke uvedené dve rozdielne určenia splatností (na videnie a do dvoch rokov od vystavenia), spôsobuje to jej neplatnosť, a to s poukazom na ust. 33 ods. 2 zák. č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch, v znení neskorších predpisov. Z uvedeného je zrejmé, že pri uplatňovaní zmenkového práva sa uplatňuje prísny formalizmus.

14. Keďže žalobca ako indosatár si podaným návrhom uplatnil nárok zo zmenky, ktorú súd z úradnej povinnosti vyhodnotil ako absolútne neplatný právny úkon, či už podľa zákona o spotrebiteľských úveroch s poukazom na ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách, ale aj s poukazom na zákon č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch, nebol daný právny základ nároku žalobcu z uplatnenej zmenky, teda návrh žalobcu nebol dôvodný, preto súd návrh v celom rozsahu zamietol.

15. Súd nad rámec uvedeného doplnil, že žalovaný ako spotrebiteľ si neuvedomil, že vyplnením zmenky došlo k značnému zhoršeniu jeho postavenia, pretože veriteľ (právny predchodca žalobcu) vyplnením zmenky nepochybne zamýšľal obísť zákonné ustanovenia na ochranu spotrebiteľa, keď na základe takto vyplnenej zmenky požadoval zmenkový úrok 0,25% denne, ktorý je vzhľadom na svoju výšku považovaný za dohodnutý v rozpore s dobrými mravmi a v spotrebiteľských vzťahoch neprípustný. Vzhľadom na takto zistený skutkový stav dospel k názoru, že zmenka, titulom ktorej žalobca uplatňuje žalovanú sumu je neplatná, nakoľko bola vystavená v rozpore so zákonom. Navyše súd dospel k záveru, že vôľa spotrebiteľa pri uzatváraní zmluvy, vrátane zmluvného dojednaní o vyplnení zmenky nemôže byť považovaná za slobodnú, čo je ďalšou vadou zmenky spôsobujúcou jej neplatnosť. Pretože žalobca v tomto konaní uplatňuje právo z neplatnej zmenky, dospel súd k názoru, že je potrebné žalobu zamietnuť, a to aj bez toho, aby skúmal výšku žalovanej sumy.

16. S rozhodnutím okresného súdu sa neuspokojil žalobca a voči výrokovej vete o zamietnutí žaloby podal odvolanie s odôvodnením, že v danej veci súd mohol a mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky. Z uskutočnených prednesov sporových strán počas písomnej fázy konania (koncentračná zásada v zmysle čl. 5 Nariadenia) a vykonaného dokazovania vedeného na základe návrhov sporových strán nevyplývala potreba vykonať ďalšie nenavrhnuté dôkazy. Žalovaný mohol na základe čl. 5 ods. 3 a 6 Nariadenia vzniesť námietky voči zmenke, ak tak však neurobil, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté, a to z dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej Nariadením. Súd samotný nie je legitimizovaný na to, aby postupom podľa ust. § 120 ods. 1 in fine OSP vznášal námietky voči zmenke za žalovaného. Ak tak súd urobil, ide o porušenie princípu kontradiktórnosti súdneho konania a rovnosti účastníkov konania ako súčasti práva na spravodlivé súdne konanie.

17. Uviedol, že okresný súd v rozpore so zákonom považoval údajne nesporné skutočnosti, ktoré neboli tvrdením ani jedného z účastníkov konania a ktoré vyabstrahoval z dokazovania, ktoré si sám navrhol za jednoznačné a za nesporné, pričom žalobca a ani žalovaný sa k týmto skutočnostiam nikdy nevyjadrili. Preto neexistuje spôsob, akým by súd mohol dospieť k nespornosti týchto skutočností. Ak súd na základe takýchto údajne nesporných skutočnostiach založil svoje meritórne rozhodnutie, je toto postihnuté vadou, ktorá má za následok jeho nesprávnosť.

18. Navyše okresný súd dospel k rozhodnutiu na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov, ako aj na základe nesprávnej interpretácie príslušných právnych predpisov a práva EÚ, keď zmenku, ktorá je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy a ktorú nie je možné spájať či podmieňovať inými okolnosťami, ak nie sú na zmenke uvedené, sa vôbec prvostupňový súd nezaoberal a ignoroval ust. § 17 Zákona zmenkového a šekového. Zdôraznil, že predmetom konania je výlučne zmenka, nie iný záväzkový právny vzťah, pričom súd posudzoval prejednávajúcu vec akoby šlo o bežný zmluvný záväzok, čo je neprípustné. Pripustil, že ak aj je za určitých okolností možné uplatňovať tzv. kauzálne námietky voči žalobcovi, musí byť táto námietka vznesená zo strany žalovaného, na ktorom je dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení. Nie je však možné, aby takúto iniciatívu proti vôli žalovaného prevzal na seba súd a suploval jeho aktivity.

19. K záveru okresného súdu, že zmenka je neplatná pre neurčitý údaj splatnosti uviedol, že v zmysle čl. I. § 33 ZZŠ je jedným so spôsobov určenia splatnosti zmenky splatnosť na videnie. Zákon explicitne neuvádza, akým spôsobom sa má doložka uviesť. V zmysle čl. I. § 34 ods. 1 ZZŠ zmenku splatnú na videnie je potrebné predložiť na platenie do jedného roka od dátumu vystavenia. Vystaviteľ môže lehotu na predloženie predĺžiť, alebo skrátiť. Predĺženie lehoty na platenie sa na zmenke musí uviesť. Opäť nie je explicitne uvedené, akým spôsobom sa má údaj o predĺžení resp. skrátení lehoty uviesť. Dôležité je, aby bol údaj dostatočne určitý a nevzbudzoval pochybnosti o zameniteľnosti iným údajom. Vychádzajúc zo zásady rigor cambialis mali by byť náležitosti na zmenke uvedené tak určito, aby nezávislá, priemerne vyspelá tretia osoba, ktorá zmenku nikdy pred tým nevidela, mohla posúdiť pri čítaní jej textu, či ide o zmenku ktorá má riadne uvedené všetky náležitosti. Údaj „Zaplatím za túto zmenku pri predložení“ si navzájom nekonkuruje s údajom „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ pretože ide o dva rozličné údaje s dvomi rozdielnymi významami z pohľadu zmenkového, t.j. nejde o vnútorný rozpor zmenky. Prvý z nich určuje údaj zročnosti zmenky, podľa ktorého charakterizujeme, o akú zmenku ide (v tomto prípade vistazmenka), druhý určuje obdobie, v rámci ktorého môže byť zmenka predložená na platenie.

20. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu vyjadril. Uviedol v ňom, že súd je povinný v spotrebiteľských veciach skúmať aj právny vzťah, ktorý zmenka zabezpečuje a posudzovať ho podľa právnych predpisov upravujúcich spotrebiteľské právo. Poukázal na rozhodnutie ESD C-419/2011 z 14.03.2013 z ktorého vyplýva., že napriek tomu, že v danom prípade sa jedná o vzťah uplatnený na základe zmenky ako abstraktného cenného papiera, je povinnosťou súdu skúmať postavenie žalovaného ako spotrebiteľa. Súd musí poskytnúť ochranu spotrebiteľskému vzťahu aj v takom prípade, ak sa uplatňuje právo z indosovanej zmenky. Poukázal pritom na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18Co/157/2015 zo dňa 18.04.2016 a navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie potvrdil.

21. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací prejednal vec podľa § 379, § 380 ods.1 a § 385 ods.1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) bez nariadenia pojednávania, pretože nie je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie a nevyžaduje to ani dôležitý verejný záujem. Rozsudok bol podľa § 378 ods.1 a § 219 ods.1 CSP odvolacím súdom verejne vyhlásený, čo bolo podľa § 219 od.3 CSP oznámené na úradnej tabuli krajského súdu.

22. Zo spisového materiálu odvolací súd zistil, že predmetom sporu je nárok zo zmenky, na ktorej je uvedené číslo zmluvy 6561749. Zmenka bola vystavená v Lučenci dňa 31.03.2009 s tým, že sa v nej žalovaný zaviazal zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava, zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel Sro, vložka č. 23636/B zmenkovú sumu a zmenkový úrok 0,25 % denne, keď zmenka bola vystavená „bez protestu“, „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Zmenka obsahuje zmenkovú sumu 676,11 Eur a dátum začiatku úročenia 22.11.2009. Ako vystaviteľ zmenky je uvedený B. Q., trvalé bydlisko/ miesto podnikania: B. XXX, rodné číslo: XXXXXX/XXXX. Na druhej strane je uvedené „Namiesto nás na rad CD Consulting s.r.o., K červenému dvoru 3269/25a, 130 00 Praha, Česká republika, IČO: 264 29 705, POHOTOVOSTĚ, s.r.o.“.

23. Odvolací súd zistil, že žalobca, ako zahraničná právnická osoba podal na predtlačenom formulári A podľa bodu 4.4.2. Nariadenia Európskeho parlamentu a rady ES č. 861/2007 z 11.07.2007 o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej Nariadenie) na súd návrh na zaplatenie zmenky ako indosatár, na ktorého bola zmenka remitentom potom, ako ju vyplnil, indosovaná. Žalobca na preukázanie nároku zo zmenky predložil s návrhom originál vyplnenej vlastnej zmenky „na rad“, vystavenej žalovaným. Žiadne iné listiny žalobca súdu nepredložil, pretože podľa jeho tvrdenia nimi nedisponoval. Žalovaný sa podľa čl. 5 ods.2 a 3 cit. Nariadenia vyjadril k návrhu tlačive „C“ ktoré doručil súdu dňa 27.06.2014 tak, že pohľadávku neakceptuje.

24. Okresný súd Lučenec rozsudkom číslo konania 12C/64/2014-117 zo dňa 25.09.2014 žalobe žalobcu v plnom rozsahu vyhovel. Rozsudok Okresného súdu Lučenec sa stal právoplatným v spojení s rozhodnutím Krajského súdu Banská Bystrica číslo konania 41Cob/14/2015-195 dňa 06.07.2015.

25. Uznesením Najvyššieho súdu SR spisová značka 3Obdo/43/2015 bol rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28.04.2015 číslo konania 41Cob/14/2015-195 a rozsudok Okresného súdu Lučenec z 25.09.2014 číslo konania 12C/64/2015-117 zrušený a vec bola vrátená Okresnému súdu Lučenec

na ďalšie konanie z dôvodu, že písomné vyjadrenie žalobcu podané k odvolaniu žalovaného nebolo žalovanému doručené, čím nebola naplnená požiadavka spravodlivého súdneho konania.

26. Podaním doručeným okresnému súdu dňa 23.12.2015 vzal žalobca návrh späť v časti zmenkového úroku tak, že si uplatnil zmenkový úrok vo výške 0,06% denne.

27. Odvolací súd uzneseniami č.k. 43Cob/210/2016-344 a 43Cob/210/2016-346 zo dňa 23.11.2016 vyzval žalobcu a žalovaného, aby sa s prihliadnutím na Spoločné stanovisko občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. októbra 2015, zverejneného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 8/2015 a na zákon č. 438/2015 Z.z., ktorým sa v čl. II. novelizoval čl. I. § 17 a § 3a/ zák.č. 191/1950 Zb., podľa ktorého sa na všetky konania, a teda aj prebiehajúce, začaté pred dňom účinnosti tohto zákona použijú predpisy účinné odo dňa účinnosti tohto zákona do 30.06.2015, vrátane § 79 ods. 3 a 4 O.s.p. a od 01.07.2016 § 295 CSP, ako aj § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a ostatných predpisov, týkajúcich sa spotrebiteľa vyjadrili k možnému použitiu uvedených ustanovení. Žalobcovi zároveň zaslal fotokópiu Zmluvy o úvere zo dňa 31.03.2009 uzavretú medzi obchodnou spoločnosťou POHOTOVOSTĚ ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom pod č. XXXXXXXX, na rube ktorej sú Všeobecné podmienky poskytnutia úveru a Dohoda o vyplnení zmenky.

28. Žalobca vo vyjadrení zo dňa 06.12.2016 na výzvu odvolacieho súdu uviedol, že dokazovanie úverovou zmluvou nenavrhol, rovnako ako ani žalovaný. Zároveň poukázal na Civilný sporový poriadok, ktorý je účinný od 01.07.2016, ktorý v prípade žalôb uplatňujúcich nárok zo zmenky neukladá žalobcovi povinnosť predložiť zmluvu uzavretú medzi predchádzajúcim majiteľom zmenky a žalovaným, ktorou žalobca ani nedisponuje. Žalobca uplatňuje v konaní majetkové práva zo zmenky, a nie z pohľadávky a disponuje len indosovanou zmenkou. Nemá k dispozícii iné primerané a presné údaje alebo listiny, ktoré súd vyžaduje a ktoré by mohol nad rámec už v návrhu uvedeného súdu oznámiť alebo predložiť. Predmetom konania je výlučne nárok zo zmenky, a nie nárok z iného záväzkového právneho vzťahu, pričom zmenka je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy, preto ju nie je možné spájať či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 22.08.2002, sp.zn. 25Cdo/1839/2000, ktoré je aplikovateľné aj na prejednávanú vec a na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 43CoZm/10/2013.

29. Ohľadom spoločného stanoviska NS SR uviedol, že zmenka je cenným papierom a jej úprava je regulovaná výlučne zák.č. 191/1950 Zb. zmenkovým a šekovým v znení neskorších predpisov, čo platí aj pre dohodu o vyplnení zmenky. Akonáhle je zmenka vyplnená v súlade s touto dohodou, je úplná. Zmenkový záväzok má abstraktnú povahu, rovnako ako aj samotná dohoda o vyplnení zmenky. Zotrval na svojom tvrdení, že zmenková pohľadávka je samostatná a nie je akcesorická od existencie dlhu, ktorý zabezpečuje a je aj abstraktná, a teda nie je závislá od kauzy. Zmenkovým záväzkom zo zmenky, ktorú nadobudol žalobca derivatívne rubopisom sa prevádza zmenka a dochádza aj k prevodu práv zo zmenky na indosatára, ktorý do týchto práv nevstupuje. Rubopisom neprechádzajú práva, ktoré nevyplývajú zo samotnej zmenky, preto má indosatár nové právo zo zmenky, ktoré nijako nesúvisí s kauzálnym vzťahom vzniknutým medzi žalovaným a prechádzajúcim veriteľom a majiteľom blankozmenky, preto právo žalobcu ako indosatára na uplatnenie zmenkovej sumy voči zmenečníkovi - žalovanému nevzniklo v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, ale v dôsledku rubopisu.

30. Zákon zmenkový a šekový výslovne počíta s námietkami zmenkového dlžníka, pretože zmenku ako cenný papier nie je možné spochybňovať ex offo pre dôvody, ktoré sa jej netýkajú. Musí to byť dlžníkom tvrdený a preukázaný dôvod zneužitia obehového cenného papiera verejnej dôvery zo strany indosatára, ktorému musí dlžník preukázať, že bol v čase nadobudnutia zmenky aspoň uzrozumený s tým, že uplatnením zmenky po indosácii môže vzniknúť dlžníkovi škoda, t.j. že vedel o jeho námietkach a o tom, že po indosácii ich nebude môcť použiť. Až vtedy môže dlžník namietat okolnosti, ktoré vznikli z jeho záväzkového vzťahu s veriteľom.

31. Podľa názoru žalobcu až voči zmenkám vystaveným po 22.12.2015 je možné ex offo prihliadať na skutočnosti, ktoré odôvodňujú námietky zmenkového dlžníka voči indosatárovi, ktoré sa zakladajú na „in personam“ vzťahoch medzi zmenkovým dlžníkom a remitentom. Nároky zo zmienek vystavených do 22.12.2015 sa správajú zmenkovým hmotným právom platným k tomuto dátumu. Podľa názoru žalobcu preto spoločné stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vychádza vo svojich úvahách

z viacerých nepravdivých premís. Jednou z nich je aj to, že vytvára predstavu, že v prípade, ak by bola splnená podmienka exceptio doli voči zmenke už indosovanej, t.j. že by zmenkový dlžník chcel tvrdiť a preukazovať, že indosatár pri nadobudnutí zmenky konal zlomyseľne na jeho škodu, že by musel dlžník podať žalobu o náhradu škody až po uspokojení indosatára a až v takom konaní dokazovať, že nadobúdateľ zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Exceptio doli je však takým oprávnením, ktoré dlžníkovi priamo umožní napadnúť indosatárovu zlomyseľnosť pri nadobúdaní zmenky.

32. Žalobca uviedol, že Najvyšší súd Slovenskej republiky sa odvoláva na riešenie rakúskej judikatúry, ktorá mala zabrániť zneužívaniu práv v dôsledku aplikácie zmenkových inštitútov v neprospech niektorého z účastníkov zmenkového vzťahu, preto v tejto súvislosti poukázal na niektoré rozhodnutia Najvyššieho rakúskeho súdu v civilných veciach, ako č.k. 3Ob/546/81 zo dňa 09.09.1981, SZ 54/117. Aj Ústavný súd Českej republiky vo svojom náleze PI ÚS 16/12 zo dňa 16.10.2012, ako aj IV ÚS 457/10 zo dňa 18.07.2013 umožňuje dlžníkovi vznášať kauzálne námietky aj voči indosatárovi bez splnenia podmienky preukázania zlomyseľnosti pri nadobudnutí zmenky, a to na základe aplikácie princípu zákazu zneužívania práva, závery ktorého však nie sú na prejednávajúcu vec použiteľné, pretože sa týkali kauzálnych námietok zmenkového ručiteľa, pričom aj nález Ústavného súdu ČR IV ÚS 457/2010 vychádza z konkrétneho rozhodnutia nemeckého Bundesgerichtshofu z roku 1965 a z rakúskej právnej úpravy ochrany spotrebiteľa.

33. Za najzásadnejšiu vec na celom spoločnom stanovisku Najvyššieho súdu SR označil to, že sa nezmieňuje o prelomení ochrany nadobúdateľa zmenky podľa § 17 čl. I ZZŠ, t.j. o nepotrebnosti preukazovania zlomyseľného konania nadobúdateľa zmenky - indosatára pri nadobudnutí zmenky, či už na námietku dlžníka alebo bez nej, z čoho jasne vyplýva, že § 17 ZZŠ naďalej platí a stanovisko sa týka len povinnosti ex offo preskúmať zmenkový nárok v intenciách možnej absolútnej neplatnosti kauzálneho úkonu z dôvodu jeho nekalej povahy alebo neprípustnosti nároku zo zmenky. Neznamená to, že by súd nemohol pripustiť výkon práva zo zmenky z dôvodu, že nie je potrebné uplatňovať ochranu nadobúdateľa zmenky podľa § 17 čl. I ZZŠ, a to najmä vtedy, ak bol nadobúdateľ zmenky dobromyseľný. K prelomeniu ochrany prevodu zmenky rubopisom pred osobnými námietkami dlžníka z predchádzajúceho vzťahu s predchádzajúcim majiteľom došlo až zmenou zák.č. 191/1950 Z.z. zmenkového a šekového od 23.12.2015, a to bez spätných účinkov na zmenky vystavené pred týmto dátumom. Prieskum nároku zo zmenky v intenciách možnej absolútnej neplatnosti kauzálneho úkonu je zmysluplné robiť ex offo len vtedy, ak nedošlo k indosovaniu zmenky, keď dlžník môže uplatniť voči majiteľovi zmenky svoje námietky z kauzálneho vzťahu bez prekážok. Stanovisko nijakým spôsobom nerieši situáciu, že ak súd zistí neplatnosť kauzálneho úkonu, čo má okrem prieskumu zmenkového nároku v intenciách neplatného kauzálneho úkonu urobiť, keďže samotná neplatnosť kauzálneho úkonu nespôsobuje nepripustenie výkonu práva nechať si zaplatiť sumu uvedenú na zmenke, ak už došlo k indosovaniu zmenky dobromyseľným indosatárom pri nadobudnutí zmenky. Aj rozsudok BGH z 25.02.1965 umožňujúci vznášať kauzálne námietky voči indosatárovi má svojho predchodcu v zmenkovom práve prvej Československej republiky, kedy v Sb.n.s. 13.531/1934 bolo uvedené, že túto neplatnosť možno namietať aj indosatárovi, ktorý sa zúčastnil neplatného právneho úkonu a vedel v dobe, keď prijal zmenku na zabezpečenie svojej pohľadávky voči vystaviteľovi, že vystaviteľovi bolo povolené príročie - odklad platenia. Vždy však musel indosatár byť zúčastnený na kauzálnom úkone a vedieť o povahe kauzálneho vzťahu, aby indosácia neprekážala námietke neplatnosti kauzálneho úkonu. Neexistuje tak judikát, ktorý by umožnil ex offo prelomenie § 17 čl. I ZZŠ, a teda ochrany indosatára, okrem prípadu jeho zlomyseľnosti pri nadobudnutí zmenky na škodu dlžníka a prípadu účasti indosatára na kauzálnom úkone.

34. V ďalšom poukázal žalobca na rakúsku úpravu ochrany spotrebiteľa pri zmenkových vzťahoch a na rozhodnutie sp.zn. 1Ob/602/87 zo dňa 10.06.1987, z ktorého citoval, pričom rakúska právna úprava ochrany spotrebiteľa pred zmenkou je podobná nemeckej. Poukázal tiež na to, ako je potrebné vykladať tzv. zákazy zmenky, t.j. prípady, keď zákon zakazuje, aby veriteľ použil zmenku vystavenú dlžníkom - spotrebiteľom alebo aby mu ju dlžník vystavil a odovzdal. To, že § 4 ods.6 zák.č. 258/2001 Z.z. limitoval zabezpečenie zmenkou len do výšky 30% nie je dôvodom na neplatnosť zmenky, ak suma v nej uvedená toto percento presahuje. Jedná sa len o tzv. relatívnu námietku zmenkového zákazu, pričom na ňu nie je možné aplikovať ustanovenia o neplatnosti právnych úkonov podľa Občianskeho zákonníka.

35. Žalobca nesúhlasil ani s názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v odôvodnení jeho stanoviska o tom, že žalobca konal vedome na škodu žalovaného a že by výkon práva bol v

rozpore s dobrými mravmi, ako aj v rozpore so Zákonom o spotrebiteľských úveroch § 4 ods.7 č. 258/2001. Ak žalobca konal vedome na škodu dlžníka a dlžník to namietne a preukáže, môže použiť námietku, že zmenka bola vystavená a použitá pri jej zákonom zákaze. Nespôsobuje to však rozpor s dobrými mravmi, ani neplatnosť akéhokoľvek zmenkového úkonu. Podľa názoru žalobcu nie je možné aplikovať v prejednávanej veci zásadu efektivity pri ochrane zmenkových dlžníkov na úrovni ochrany bežných spotrebiteľských dlžníkov z neprijateľných zmluvných podmienok, pretože sa takýmto postupom nerešpektuje princíp obehu zmenkového cenného papiera. Podľa jeho názoru nestačí preukázať nevedomú ani vedomú nedbanlivosť majiteľa zmenky pri nadobúdaní zmenky, ale aspoň nepriamy úmysel v podobe uváženia možnej škody dlžníkovi pri uplatnení zmenky a akceptovanie tejto škody pri kúpe zmenky. Nemôže preto stačiť, ak je na zmenke uvedené nejaké číslo spotrebiteľskej zmluvy, ak sa nepreukáže, že nadobúdateľ vedel, aké námietky dlžník má a v čom spočíva možný vznik škody pri uplatnení zmenky.

36. Pokiaľ ide o dohodu o vyplnení zmenky uviedol, že táto nemá na platnosť zmenky žiaden vplyv, aj keby bola neplatná. V tejto súvislosti poukázal na výklad Najvyššieho súdu Českej republiky v rozhodnutí RvII 473/32 zo dňa 11.10.1932, v ktorom je uvedené, že prepis § 6 (2) Zmenkového zákona poskytuje zásadne ochranu dobrej viery „bezelstnému“ zmenkovému veriteľovi, ktorý zmenku nadobudol dôverujúc vyplnenému obsahu, aj keď bol vyplnený bezprávne alebo proti dohode. V súčasne platnom ustanovení zodpovedá toto ustanovenie § 10 čl. I ZZŠ, do ktorého sa však prenieslo iba ustanovenie o následkoch v prípade vyplnenia v rozpore s dohodou. Podľa cit. rozhodnutia zmenka vyplnená proti dohode (§ 6 ods.2 Zmenkového zákona) nie je neplatná, ale možno ju uplatniť len v rámci dohody. Ak sa teda zistí, že znenie dohody o vyplňovacom práve vo všeobecných podmienkach úveru nemá žiadne znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky, pretože nebude spôsobovať značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach oproti zákonnej úprave a bude sa týkať ceny hlavného predmetu plnenia, ktorá bola individuálne dojednaná, pričom sa v ňom nebude spomínať žiaden zmenkový úrok ani taký, ktorý je neprimeranej výšky ako sankcia za nesplnenie zmluvnej povinnosti, potom dohoda o vyplňovacom práve nemala byť ako porušená, keďže dlžník podpísal blankozmenku s údajom, ktorý sa v dohode o vyplňovacom práve nespomínal, preto dohoda o vyplňovacom práve nemôže byť ani neplatná, a ani porušená.

37. Pokiaľ ide o to, či môže súd ex offio namietat' rozpor s dobrými mravmi ohľadom výšky uplatneného nároku uviedol, že sa to týka iba zmenkového úroku, ktorý nepochybne je v prípade výšky 0,25% denne z istiny v rozpore s dobrými mravmi. Stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky však jednoznačne požaduje zamietnuť návrh v časti nad rámec primeranosti. Tento úrok sa počíta od vystavenia zmenky do splatnosti zmenky v prípade zmenky vystavenej na videnie, čo je moment jej predloženia dlžníkovi - podanie žaloby a od tohto momentu sa už počíta zákonný úrok z omeškania vo výške 6% ročne.

38. Žalovaný sa na výzvu súdu vyjadril podaním zo dňa 02.12.2016 tak, že poukázal na Spoločné stanovisko občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.10.2016, s použitím ktorého v tomto konaní výslovne súhlasil. Zároveň súhlasil s použitím ustanovení zákona č. 191/1950 Sb. v platnom znení. Opätovne vzniesol námietku podľa čl. I § 17 ZZŠ a zmenku označil za neplatnú, nakoľko v čase vystavenia zmenky zákon o spotrebiteľských úveroch precizoval použitie zmenky v spotrebiteľských vzťahoch tak, že zmenková suma nemohla prevyšovať 30% istiny úveru. Záväzok žalovaného vznikol zo zmenky v súvislosti so zmluvou o úvere od spoločnosti POHOTOVOST' s.r.o. a vystavená zmenka so zhodným číslom zmluvy bola zmenkou zabezpečovacou. Úver bol poskytnutý fyzickej osobe ako spotrebiteľovi.

39. Ďalej uviedol, že Dohoda o vyplnení zmenky má charakter nekalej zmluvnej podmienky, je v neprospech spotrebiteľa, teda odporuje dobrým mravom aj zákonnej úprave obsiahnutej v § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Úverová zmluva č. XXXXXXXX nespĺňa základné kritériá vyžadované zákonom č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom k uzavretiu úverovej zmluvy, najmä uvedených v ust. § 4 ods. 1 písm. g), h), i), j), k), m), n), o), p), q), r) a s) v súvislosti s § 4 ods. 3 ods. 3 posledná veta a ods. 4 a 6 citovaného zákona. Poukázal tiež na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp.zn. 16Co/66/2015 a Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Cob/194/2016-198 zo dňa 29.06.2016, kedy súd rozhodoval o obdobnej veci a žalobcovi právo na zaplatenie nepriznal.

40. Podľa článku 19 Nariadenia Európskeho parlamentu a rady ES č. 861/2007 z 11.07.2007 o Európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej Nariadenie), pokiaľ toto nariadenie

neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie.

41. Podľa čl. 5 ods.1 Nariadenia je európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo ak o to požiadajú niektorá zo strán. Súd alebo tribunál môže takúto žiadosť odmietnuť, ak sa domnieva, že vzhľadom na okolnosti prípadu ústne pojednávanie zjavne nie je potrebné pre spravodlivé vedenie konania. Dôvody odmietnutia sa uvedú písomne. Iba proti rozhodnutiu súdu alebo tribunálu o odmietnutí takejto žiadosti nemožno samostatne podať opravný prostriedok.

42. Keďže toto súdne konanie sa vedie v Slovenskej republike, riadilo sa do 30.06.2016 zákonom č. 99/1963 Zb. Občianskym súdnym poriadkom v znení platnom v čase rozhodovania a od 01.07.2016 sa konanie pred všeobecným súdom spravuje zákonom č. 160/2015 Z.z. Civilným sporovým poriadkom.

43. Odvolací súd nepovažoval za potrebné nariadiť podľa článku 5 bod 1 v spojení s článkom 7 bod 1 písm. c) Nariadenia č. 861/2007/ES ústne pojednávanie. Odvolací súd predovšetkým uvádza, že aj keď si v prebiehajúcom konaní o nároku zo zmenky uplatnil žalobca právo podľa Nariadenia, ktoré je právnym predpisom K. spoločenstva s priamym účinkom, jeho právna úprava nevyklučuje z vecnej pôsobnosti spotrebiteľské spory. Pri postupe podľa Nariadenia je súd povinný rovnako, ako aj podľa vnútroštátnej úpravy rešpektovať právo na spravodlivý proces. Z článku 19 Nariadenia vyplýva, že pokiaľ Nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie.

44. Zákom č. 438/2015 Z.z. došlo s účinnosťou od 23.12.2015 k zmene a doplneniu čl. I., § 17 zák. č. 191/1950 Sb. zákona zmenkového a šekového, ktorá zásadným spôsobom zasiahla do inštitútu zmenky ako abstraktného cenného papiera bez ohľadu na to, kedy došlo k vystaveniu samotnej zmenky.

45. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 zák.č. 160/2015 Z.z. CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

46. Podľa ods.2 cit. ust. právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentrácii konania, ak by boli v neprospech strany.

47. Podľa čl. I v § 17 ods. 1 zákona č. 191/1950 Sb. <aspi://module='ASPI'&link='191/1950 Sb.'&ucin-k-dni='11. 1.2016'> zmenkový a šekový v znení platnom od 23.12.2015, kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Ak je žalovaný zo zmenky ten, koho zaviazanosť zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, možno majiteľovi robiť námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom vždy.

48. Podľa § 48 ods. 1 Zák. č. 191/1950 Zb. Zákon zmenkový a šekový (ďalej len ZZŠ), majiteľ môže postihom žiadať:

1. zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená, s úrokami, ak boli dojednané;
2. šesťpercentové úroky odo dňa zročnosti;
3. trovy protestu a podaných správ, ako aj ostatné trovy;
4. odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy alebo v menšej dohodnutej výške.

49. Podľa § 3 ods. 1 Zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej OZ), výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

50. Podľa § 39 OZ je neplatný právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

51. Najvyšší súd SR prijal na spoločnom zasadnutí občianskoprávneho a obchodno-právneho kolégia dňa 20. 10. 2015 zjednocovacie stanovisko k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. 07. 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu v konaniach o nárokoch zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa, ktoré bolo zverejnené pod č. 93 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR 8/2015 v nasledujúcom znení:

I. Ak žalobca ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý žalobca použil, že:

- pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcejmu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offa povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ;
- pokiaľ súd nevzhladne žiadnu nekalosť či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúc ich rozsah a povahu, pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie.

II. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená.

III. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený zmluvný úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.

52. Odvolací súd sa v zásade stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a len na zdôraznenie jeho správnosti dopĺňa ďalšie skutočnosti, a to aj v nadväznosti na tvrdenia uvedené žalobcom v jeho odvolaní a vo vyjadrení doručenom odvolaciemu súdu na jeho výzvu a tiež aj s prihliadnutím k tomu, že odvolací súd sa v prejednávanej veci odklonil od právneho názoru vyjadreného v obdobných veciach, v ktorých rozhodoval do 23.12.2015, pretože použil pri rozhodovaní, rovnako ako okresný súd právne predpisy, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci použité neboli a sú pre rozhodnutie veci rozhodujúce.

53. V prejednávanej veci dospel odvolací súd k inému právnenému záveru ako okresný súd v tom, že zmenka vystavená dlžníkom ako zmenka vlastná spĺňa všetky formálne náležitosti predpokladané zák. č. 191/1950 Sb. zmenkového a šekového a je zmenkou platnou. Žalovaný v odvolaní argumentoval správne keď uviedol, že v zmysle zmenkového práva je možné zmenku vystaviť ako vistazmenku a zároveň predĺžiť lehotu na jej predloženie. Preto záver okresného súdu, že zmenka nie je platná pre neurčitý spôsob určenia jej splatnosti nie je správny. Žalovaný zmenku vystavil ako zmenku na rad s doložkou „bez protestu“, ktorá zabezpečovala splnenie jeho záväzku zo zmluvy o úvere, ktorú uzavrel v postavení spotrebiteľa, pričom sa nejedná o spotrebiteľský úver na kúpu, výstavbu, opravu alebo údržbu nehnuteľností.

54. Zmenka bola vystavená a podpísaná v ten istý deň, ako zmluva o úvere. Z vykonaného dokazovania je nepochybné, že ide o tzv. blankozmenku, ktorá bola veriteľom vyplnená v súlade s Dohodou o vyplnení zmenky obsiahnutej v bode 13 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru. Zmenka bola vystavená na predtlačí pripravenej vopred veriteľom Pohotovosť s.r.o. a okrem zákonom predpísaného textu „zaplatím za túto zmenku pri predložení na rad Pohotovosť s.r.o. Bratislava“, bol na nej vopred uvedený aj zmenkový úrok 0,25% denne, údaj o splatnosti v prospech veriteľa Pohotovosť s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, ako aj ďalšie údaje „bez protestu“ a „na platenie predložiť“ v lehote 4 rokov od vystavenia“. Na zmenke bola zmenková suma a dátum začiatku úročenia dopísané neskôr, a to až po podpísaní zmenky žalovaným ako vystaviteľom. Zmenka bola remitentom POHOTOVOŠŤ s.r.o. Bratislava prevedená nedatovaným indosamentom na žalobcu.

55. Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že v čase uzavretia zmluvy o úvere, kedy došlo aj k vystaveniu blankozmenky a Dohody o vyplnení zmenky žalovaným, ktorú osobitne nepodpísal, nebolo používanie zmienek v spotrebiteľských vzťahoch zásadne vylúčené. Podľa § 4 ods.6 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom ku dňu podpísania zmluvy o úvere dňa 31.03.2009 sa v súvislosti s poskytovaním úveru spotrebiteľovi zakazovalo len splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ

smel prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, avšak musel postupovať tak, aby boli zachované všetky práva dlžníka ako spotrebiteľa, ktoré zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru vyplývajú. Príslušenstvom sa zo zákona rozumelo vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

56. Z okresným súdom vykonaného dokazovania, s rozsahom ktorého sa odvolací súd stotožnil nesporne vyplynulo, že zmluva o úvere uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným je zmluvou spotrebiteľskou, pretože ju na jednej strane uzatvorila spoločnosť POHOTOVOSTĚ s.r.o., predmetom činnosti ktorej je poskytovanie úverov a ktorá vystupuje vo vzťahu k žalovanému v pozícii podnikateľa, ktorý je dodávateľom a na druhej strane ju uzavrel žalovaný ako fyzická osoba, ktorý žiadal o poskytnutie finančných prostriedkov pre vlastnú potrebu ako spotrebiteľ. Pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv je dlžník tou slabšou stranou a v záujme obstarania si finančnej hotovosti pristúpi na podmienky veriteľa bez toho, aby sa s nimi podrobne oboznámil, resp. sú mu tieto podmienky predložené len ako VPPÚ na zadnej strane formulárovej, veriteľom vopred pripravenej úverovej zmluvy, ako tomu bolo aj v tomto prípade. Z úverovej zmluvy nesporne vyplýva, že v nej nebola uvedená žiadna sadzba úroku z úveru, pretože sumu, ktorú spoločnosť POHOTOVOSTĚ s.r.o. poskytla žalovanému, zvýšil veriteľ len o sumu poplatkov bez toho, že by bližšie špecifikoval ich druh, pričom celková suma na vrátenie žalovaným dosahovala podľa úverovej zmluvy dvojnásobok a podľa sumy vyplnenej spoločnosťou POHOTOVOSTĚ s.r.o. ako remitentom do zmenky takmer trojnásobok sumy úveru. Súčasťou zmluvy o úvere neboli ani podmienky uplatňovania úrokovej sadzby, index alebo referenčná úroková sadzba ani RPMN - ročná percentuálna miera nákladov tak, ako to v tom čase vyžadoval zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v § 4 ods. 2. V zmysle § 4 ods. 3 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom a účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy sa preto spotrebiteľský úver poskytnutý na základe uvedenej zmluvy považuje za bezúročný a bez poplatkov.

57. V tejto súvislosti odvolací súd na doplnenie uvádza, že nielen zmluva o úvere je zmluvou spotrebiteľskou, ale spotrebiteľskou zmluvou je aj zmenková dohoda, ktorá je obsiahnutá v Dohode o vyplnení zmenky začlenené do čl. 17 VPPÚ, a to v zmysle definície obsiahnutej v § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Veriteľ - spoločnosť POHOTOVOSTĚ s.r.o. bol povinný pri vystavení blankozmenky, ktorá síce v tom čase úplnou zmenkou ešte nebola (zmenkou sa blankozmenka stala až doplnením chýbajúcich údajov o výške zmenkovej sumy a o jej splatnosti), avšak nesporne tak, ako to vyplýva z Dohody o vyplnení zmenky mala zabezpečovací charakter, pretože zabezpečovala splnenie spotrebiteľského úveru postupovať tak, aby dlžníkovi umožnil rovnakú obranu proti prípadnému novému nadobúdateľovi zmenky, akú by bol mal voči pôvodnému veriteľovi a zároveň remitentovi zmenky, t.j. voči POHOTOVOSTĚ s.r.o. Ak uzatvárala spoločnosť POHOTOVOSTĚ s.r.o. ako veriteľ a pôvodný remitent s dlžníkom Dohodu o vyplnení zmenky, a teda zmenkovú dohodu tak, že dlžník vystaví v jej prospech zmenku bez toho, že by bolo z tejto zmenkovej dohody zrejmé, že vystavuje blankozmenku, že táto je vystavená výslovne „na rad“, tzv. ordre zmenka, a teda že sa nejedná o zmenku „nie na rad“, tzv. rekta zmenku a že by bolo z obsahu tejto dohody jasne, určite a zrozumiteľne zrejmé, že dlžník mal vedomosť o tom, aké dôsledky pre neho vystavenie blankozmenky na rad spôsobí a akú celkovú sumu bude musieť na zmenku zaplatiť, zhoršil podľa názoru odvolacieho súdu postavenie žalovaného, a tým aj jeho obranu voči novým nadobúdateľom zmenky, na ktorých mohol pôvodný majiteľ kedykoľvek, aj bez súhlasu žalovaného ako zmenkového dlžníka zmenku previesť. Takýmto konaním obmedzil práva dlžníka zo zmenky podať tzv. kauzálne námietky, na ktoré by bol mal právo podľa čl. I § 17 ZZŠ v znení účinnom do 23.12.2015 vo vzťahu k novému nadobúdateľovi zmenky. Podľa rubopisu na zmenke bola táto indosovaná na žalobcu nedatovaným indosamentom, ktorý si v tomto konaní ako majiteľ zmenky uplatnil právo na zaplatenie zmenkovej sumy aj so zmenkovými úrokmi a zmenkovou odmenou, pričom okrem iného uviedol, že indosant predložil zmenku k zaplateniu a žalovaný ako vystaviteľ ním uplatnenú sumu nezaplatil.

58. Keďže si žalobca v konaní uplatnil nárok zo zmenky, musel odvolací súd podľa § 17 ods. 2 Zákona zmenkového a šekového, ktorého zmena nadobudla účinnosť po vydaní rozhodnutia okresným súdom, z úradnej povinnosti prihliadnuť na všetky námietky, ktoré by bol mohol žalovaný v konaní uplatniť, najmä v súvislosti s Dohodou o vyplnení zmenky, na základe ktorej bola zmenka veriteľom a remitentom vyplnená a následne indosovaná na žalobcu, aj keď žalovaný relevantné námietky nevzniesol.

59. Dohoda o vyplnení zmenky uzatvorená medzi žalovaným a spoločnosťou POHOTOVOSTĚ s.r.o. bola vyhotovená dopredu na predtlačenej formulári rovnako, ako aj Zmluva o úvere a bola začlenená do

VPPÚ drobným písmom medzi množstvo iných dojednaní, ktoré sa nachádzali na jej zadnej strane. Táto spoločnosť ako veriteľ podmienila poskytnutie úveru vystavením blankozmenky žalovaným, pričom tento dôležitý údaj, že žalovaný vystavuje blankozmenku, výslovne v Dohode o vyplnení zmenky neuviedla. Neuviedla tak dostatočne určito, jasne a zrozumiteľne všetky zmluvné podmienky, z ktorých by bol mohol žalovaný zistiť výšku a spôsobu platenia zmenkovej sumy. Podstatné je aj to, že výška zmenkovej sumy v čase jej vyplnenia závisela výlučne od veriteľa, o ktorej nemal žalovaný vopred žiadnu vedomosť. Jej obsahom bol najmä súhlas vystaviteľa s tým, aby mohol veriteľ vyplniť do blankozmenky údaj o výške zmenkovej sumy a jej splatnosť. Odporcovi nebola Dohoda o vyplnení zmenky vôbec predložená na podpis, rovnako ako ani VPPÚ.

60. Dohoda o vyplnení zmenky nebola dohodnutá individuálne, preto spĺňa všetky zákonné predpoklady neprijateľnej podmienky tak, ako ju má na mysli úprava obsiahnutá v § 52 ods. 2 a § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ak podmienky platenia zmenky neboli dojednané individuálne, ide o neprijateľné zmluvné dojednanie, ktoré nemôže požívať právnu ochranu. Takéto dojednanie, ktoré umožnilo veriteľovi - dodávateľovi len z toho dôvodu, že žalovaný musel na zabezpečenie návratnosti úveru vystaviť blankozmenku „na rad“, previesť zmenku na tretiu osobu, proti ktorej sa spotrebiteľ nemohol brániť, resp. len s problémami a nemohol vzniesť voči novému majiteľovi zmenky tzv. kauzálne námietky podľa § 17 ZZŠ v znení do dňa 22.12.2015, ktoré by inak, ak by veriteľ nebol mohol zmenku previesť, a teda keby ju bol vystavil ako rekta zmenku, bol mohol voči veriteľovi a remitentovi zmenky vzniesť, posúdil odvolací súd ako konanie, ktoré obchádza účel právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa.

61. V prípade zmenky „na rad“ totiž dochádza jej jednoduchým prevodom k podstatnému sťaženiu postavenia zmenkového dlžníka voči novému majiteľovi zmenky, pretože pri uplatnení námietok týkajúcich sa pôvodného vzťahu so svojim veriteľom v konaní, ktoré voči nemu už vedie nový majiteľ zmenky, musel splniť podmienky v zmysle cit. § 17 ods. 1 ZZŠ platného do 22. 12. 2015.

62. Odvolací súd preto dospel k záveru, že ak nebola v zmenkovej dohode obsiahnutej v Dohode o vyplnení zmenky vylúčená prevoditeľnosť zmenky rubopisom, potom je takáto dohoda - zmluva, ktorá obsahovala dojednanie, ktoré nesporne spôsobuje na ujmu spotrebiteľa značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán a ktorá nemôže spĺňať náležitosti individuálne dohodnutej podmienky úverovej zmluvy, pre rozpor s § 52 ods. 2 OZ neplatná.

63. Okrem toho, že odvolací súd posúdil Dohodu o vyplnení zmenky ako neplatnú pre rozpor s § 52 ods. 2 v nadväznosti na § 53 ods. 1 OZ, je neplatnou aj podľa § 39 OZ, pretože bola vyplnená v rozpore s § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom ku dňu jej uzatvorenia.

64. Dohoda o vyplnení zmenky uvedená vo VPPÚ umožňovala vystavenie blankozmenky s tým, že zmenková suma bola v čase vyplnenia ponechaná výlučne na vôli veriteľa, ktorý do nej doplnil úroky, poplatky a zmluvné pokuty, na zaplatenie ktorých veriteľovi a remitentovi právo nevzniklo, v dôsledku čoho odvolací súd posúdil úver ako bezúročný a bez poplatkov.

65. Takýto právny názor odvolacieho súdu vyplýva aj z gramatického výkladu § 52 ods. 1 a 2 a 53 ods. 1 OZ, ale aj § 4 zák. o spotrebiteľských úveroch v znení do prijatia zák. č. 129/2010 Z.z., keďže každý veriteľ je povinný si počínať tak, aby boli zachované práva dlžníka, a naopak tá istá povinnosť platí aj pre dlžníka vo vzťahu k právam veriteľa.

66. Spoločnosť POHOTOVOSŤ s.r.o. týmto zákonným spôsobom, keď uzavrela so žalovaným zmenkovú dohodu - zmluvu o kauze zmenky, t.j. o dôvode, pre ktorý žalovaný vystavil v prospech spoločnosti vlastnú blankozmenku „na rad“ (ordre zmenku), a nie zmenku - „nie na rad“ (rektazmenku), nepostupovala.

67. Zmenka nie je zmluvou, preto zmenková dohoda obsiahnutá v Dohode o vyplnení zmenky nespôsobuje jej neplatnosť podľa Zákona zmenkového a šekového, avšak zakladá dôvodnú obranu vo forme kauzálnych námietok dlžníka proti povinnosti zaplatiť zmenku nielen remitentovi, ale aj indosatárovi, ktorý ju ani nesmel podľa ustanovenia § 4 ods.6 zák. 258/2001 Z.z. prijať. Odvolací súd je toho názoru, že žalobcovi muselo byť pri indosácii zmenky od spoločnosti POHOTOVOSŤ s.r.o. zrejmé, že ak sú zmenkovými dlžníkmi výlučne fyzické osoby a ak boli na zmenkách uvedené čísla

zmluvy, že tieto boli vystavené na zabezpečenie návratnosti peňažných prostriedkov pre pôvodného majiteľa prevádzanej zmenky, ktorý bol aj veriteľom dlžníka, inak by nebol mal informácie o tom, koľko zo zmenkovej sumy na splátky úveru už dlžník spoločnosti POHOTOVOSTĚ s.r.o. zaplatil a o akú sumu zníži ním uplatňovaný nárok zo zmenky. Musel preto vedieť, že sa jedná o zabezpečenie pohľadávky zo spotrebiteľského úveru, keď v niektorých návrhoch žaloval nielen znížené sumy o splátky úveru, ale aj len zmenkovú úroky a odmenu. Takéto údaje mohol zistiť len z podkladov predložených mu zo strany pôvodného veriteľa POHOTOVOSTĚ, s. r. o. Vedel nielen to, že sa jedná o zmenky „na rad“, keďže boli na neho indosované, ale aj to, že medzi dlžníkom a spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s. r. o. bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, bez ktorej by len ťažko mohol zo samotnej zmenky zistiť všetky relevantné údaje pre uplatnenie nárokov zo zmenky. Nie je preto možné súhlasiť s jeho tvrdením, že bol pri nadobúdaní zmenky dobromyseľný.

68. Z vyššie uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že záväzok žalovaného ako spotrebiteľa k založeniu zmenkovej obligácie je neplatný, v dôsledku čoho nemohol pôvodný majiteľ previesť na nového nadobúdateľa zmenky práva, ktoré platne nenadobudol. Aj keď žalovaný kauzálne námietky, tj. skutočnosti odôvodňujúce námietky, že jeho zaviazanosť zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou na ujmu jeho práv ako spotrebiteľa, ktoré by bol mohol žalovaný namietat nepodal, okresný súd správne zistil všetky relevantné skutočnosti ex offio vykonaným dokazovaním, a to v intenciách platného a účinného ust. § 17 ods. 1 a 2 ZZŠ, ktorý mu uložil tieto skúmať vždy, a teda nielen u tých zmenkových nárokoch, ktoré boli uplatnené na súde po 23.12.2016, ale aj pred týmto dátumom. Žalobca netvrdil, ale ani v konaní nevyvrátil, že zmenka nemala zabezpečovací charakter a že nebola vystavená v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, preto platí, že nárok zo zmenky si žalobca uplatnil voči žalovanému, ktorý je fyzickou osobou zo zmenky, ktorá zabezpečovala spotrebiteľský úver, vzniknutý na základe spotrebiteľskej zmluvy. Zo všetkých rozhodujúcich skutočností, ktoré odvolací súd z Dohody o vyplnení zmenky zistil vyplýva, že pre jej rozpor so zákonom nie je žalovaný povinný ako dlžník jej majiteľovi na zmenku plniť.

69. K zmenkovému úroku, ktorý si žalobca pôvodne uplatnil vo výške 0,25 % denne je nutné uviesť, že uplatnený úrok je aj v rozpore so zásadami zmenkového práva. Zmenku je v zásade možné úročiť zmenkovým úrokom vo výške 6% ročne, pretože úročenie presahujúce túto hranicu bolo v čase vzniku zmenkového práva považované za úžeru. Výnimku z tejto zásady tvoria prípady, kedy je zmenka splatná na videnie (resp. konkrétny časový údaj po videní), takže nie je možné odhadnúť, kedy bude predložená na zaplatenie, a preto je v zmysle zmenkového práva možné dohodnúť aj osobitný zmenkový úrok tak, ako tomu bolo v prejednávanej veci. Toto oprávnenie malo zo svojej podstaty chrániť zmenkového veriteľa, ktorý si vzhľadom k neznámemu času predloženia zmenky nemohol vypočítať presnú výšku úroku, ktorá za bežných okolností, pri zmenke s určeným dátumom splatnosti tvorí súčasť zmenkovej sumy. Zmenková suma je vytvorená ako súčet istiny poskytnutých peňažných prostriedkov a úroku z týchto peňazí podľa dohodnutej výšky úroku, vypočítaného ku dňu predpokladaného vrátenia peňazí, teda doby splatnosti zmenky. Uvedené ustanovenie preto nemalo slúžiť na osobitné obohatenie veriteľa prostredníctvom úžernicky navýšeného úroku z poskytnutých peňazí a výška dohodnutého úroku by v súlade so zásadou poctivého obchodného styku, keďže ide o zmenku vystavenú žalovaným ako spotrebiteľom, nemala prekročiť úrok bežne aplikovaný v porovnateľných úverových vzťahoch.

70. Úrok dohodnutý vo výške 91,25% ročne je vzhľadom na svoju výšku v rozpore s dobrými mravmi, a preto je podľa § 39 Občianskeho zákonníka takáto dohoda absolútne neplatná. Okresný súd bol v zmysle zjednocujúceho Stanoviska Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.10.2015 povinný prihliadnuť na neprímerane vysoký úrok ex offio, a to aj preto, že zmenka bola vystavená v spotrebiteľskom vzťahu. Záver okresného súdu, že 0,25% úrok denne nebol dojednaný platne, je preto správny.

71. Žalobca namietol, že podaním z decembra 2015 vykonal čiastočné späťvzatie žaloby, po ktorom si uplatňuje už len úrok vo výške 0,06% denne, preto záver o rozpore výšky uplatneného úroku s dobrými mravmi nemá opodstatnenie. Aj keď okresný súd konanie v časti o zaplatenie zmenkového úroku presahujúceho sadzbu 0,06% denne zastavil, odvolací súd posudzoval súlad napadnutého právneho úkonu s dobrými mravmi k času, kedy bol urobený. Pokiaľ bola dohoda o zmenkových úrokoch vzhľadom na ich výšku absolútne neplatná od počiatku, nie je možné ju konvalidovať dodatočným čiastočným späťvzatím žaloby. Čiastočné späťvzatie návrhu ohľadom neplatného nároku nemôže vyvolať účinky zamýšľané žalobcom a mať za následok jeho priznanie, a to ani sčasti.

72. Z vyššie uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie okresného súdu je vo výroku vecne správne, preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

73. Rozhodnutie odvolacieho senátu bolo prijaté jednohlasne.

74. Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 396, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že nárok na ich náhradu priznal žalovanému, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný voči žalobcovi, ktorý úspešný nebol. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne v súlade § 262 ods. 2 v nadväznosti na § 251 Civilného sporového poriadku súd prvej inštancie.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).